Депресија и алкохолизам

З. Миновић¹, С. Токовић², Н. Маричић³

Depression and alcoholism

Z. Minović, S. Toković, N. Maričić

Сажетак: Истраживање је обухватило 20 пацијената, у просеку 50 година старости, који су кроз живот лечени од алкохолизма, подједнако су заступљена оба пола, а који су остали без професионалне ангажованости у последњих пет година, и добили социјални програм.

Пацијенти су анализирани током 2009/2010. године. Анализиране су склоности ка употреби алкохола од детињства па кроз живот, генетска предиспозиција за алкохолизам, склоност депресивном расположењу, депресивне епизоде, реаговање на животне недаће. Потребни подаци добијени су анализирањем пацијената на основу ранијих специјалистичких извештаја, интервјуа са пацијентима, картона пацијената, Хамилтонове скале депресивности.

На основу резултата истраживања закључује се да склоност ка алкохолизму постоји и код најближих крвних сродника. Значајна је код мушкараца заступљеност прекршајних кажњавања због склоности ка тучама. Нарочито девијантно понашање показују према укућанима. Код жена је заступљена склоност депресији. Само пет пацијената успело је да сачува брачну заједницу, и то четири мушкарца и једна жена. Као разлоге развода наводе финансијске проблеме, незаинетресованост партнера, одсуство иницијативе, губитак посла као посебан окидач и развој депресије. На основу спроведеног истраживања очекује се да ће демократизација кроз транзицију понудити разноврсност у приступу болестима зависности, ојачати диспанзерски рад, отво-

Summary: The survey included 20 patients, on average 50 years of age, who have been through life and treated for alcoholism, equally represented both sexes, who have lost their professional commitment over the past 5 years, and get a social program.

The patients were analyzed during the 2009/2010 year. We analyzed the tendency of alcohol abuse from childhood throughout life, genetic predisposition to alcoholism, a tendency to depressive mood, depressive episodes, response to environmental adversity. Necessary data were obtained by analyzing patients based on the previous specialist reports, interviews with patients, records of the patients, the Hamilton depression scale.

Based on the research concludes that there is a tendency to alcoholism and the closest blood relatives. There is a significant presence in men of misdemeanor punishment for susceptibility to fights. In particular deviant behavior show the family. In women, the present tendency to depression. Only 5 patients had failed to preserve marriage and the four men and one woman. The reason for divorce cited financial problems, nezainetresovanost partners, lack of initiative, loss of business as a separate release and development of depression. The use of antidepressants with psychotherapy in 15 lives. On the basis of the research is expected to democratization through the transition to offer diversity in access to substance abuse, strengthen outpatient work, create new teams and strengthen cooperation with all relevant health institutions.

1 Др Зорица Миновић, Дом здравља „Стари град“, Београд.

2 Прим. др Снежана Токовић, Дом здравља „Савски венац“, Београд.

3 Др Наталија Маричић, Дом здравља „Симо Милошевић“ - Чукарица, Београд.

рити нове клубове и ојачати сарадњу са свим одговарајућим здравственим установама.

Кључне речи: алкохолизам, антидепресиви, психотерапија, апстиненција.

Увод

Депресија се одликује многоструким симптомима заједно са поремећеношћу многих психичких функција. Међу разним узрочним факторима хередитет и индивидуално животно искуство имају важну улогу.

Као значајни у настанку депресије помињу се:

1. Губитак значајне особе у детињству (нпр. смрт једног родитеља ...);
2. По психодинамском приступу (психоаналитичка оријентација), налазе узрок у поремећају односа између Ега и Супер ега. Супер его је строг, ригидан, који са својим его идеалом и савешћу доводи до губитка пацијентовог самопоштовања. Ако Его идеал поставља превелике захтеве које Его не може да испуни, настаје депресија;
3. Депресија се јавља и код Ега који је слаб, вулнерабилан (што се виђа код несамосталних особа). Таквим особама је потребно исувише много, па је већина потреба хронично незадовољена, те се код депресивних јавља преплићање љутње и фрустрације;
4. Психоаналитичке теорије описују да је зависност значајна у психодинамици депресије у виду појачане потребе за негом, пажњом, похвалом, подршком. Ова зависност је елемент фиксације на оралном стадијуму, када је појачана потреба за зависношћу од објекта који пружа оралну гратификацију. Подршке које људи траже од других особа могу да буду из најразличитијих домена: посла, професионалне компетенције, социјалног статуса, моралних вредности, емоција, љубави;
5. Теза о неравномерно дозираној љубави и нежности у детињству, али и амбивалентан став према објекту. Депресија се јавља као страх од губитка љубави (мајке) или љубави уопште (депресија је очајнички крик за љубављу);
6. Депресија је несвесно непријатељство окренута ка себи, осећање кривице је и симптом и узрок депресије;

Key words: alcoholism, antidepressants, psychotherapy, abstinence.

7. Бихејвиористи сматрају да смањење или промена у социјалним стимулацијама, које подразумева адаптивни понашање, могу да буду узрок настанка депресије.

Депресију може изазвати и алкохолизам. Алкохолизам спада у болести зависности, дефинише се као поремећај у којој поновљена употреба алкохола има неповољан ефекат на здравље онога ко га узима, на његово социјално прилагођавање и радну способност.

Алкохоличари су оне особе које због неконтролисаних дуготрајних употреби алкохолних пића показују манифестације душевних обољења (јетре, миокарда, желуца, ЦНС), или условљена алкохомом, измене карактера, губитка осећаја за своју личност, за своју породицу, или због употребе алкохолних пића нарушавају свој социјални статус (економско пропадање, социјална деградација, занемаривање обавеза према раду, друштву, долази у сукоб с људима и законом).

Циљ рада

Анализиране су склоности ка употреби алкохола од детињства, склоност алкохолизму и депресији код њихових крвних сродника, склоност депресивном реаговању на животне недаће (губитак посла због транзиције), склоност девијантном понашању, агресивности, однос према брачној заједници, однос према лековима, лечењу.

Метод и резултати рада

Подаци су добијени на основу специјалистичких извештаја кроз психијатријске картоне, интервјуе пацијената, Хамилтонове скале депресивности.

Истраживање је обављено у Дому здравља „Савски венац“ у току 2009/2010. године, а

посматрано је 20 пацијената, подједнако су заступљена оба пола, који су навели као главни разлог депресије и алкохолизма губитак професионалне ангажованости потпуно неочекивано у последњих пет година, почев од 2003. године, као последица транзиције. Сви пацијенти су имали око 50 година старости.

Резултати указују да је код мушкараца значајна заступљеност прекршајних кажњавања (због склоности ка тучама у алкохолисаном стању). Нарочито девијантно понашање мушкарци су показали према укућанима, а на првом месту су супруге које су често примале ударце. Чување за косу, шамарање, а које пацијенти минимизирају, или их се не сећају, уз објашњење да су их супруге испровоцирале јер су гунђале. То су углавном догађаји у присуству деце, која су уплашена. Код жена је израженија склоност депресији.

Код мушкараца резултати су следећи:

- десет пацијената показује позитиван породични хередитет за алкохол;
- пет пацијената изјављује да у ближој породици постоји склоност депресији;
- четири пацијента су у кривичном поступку (због туче у напитом стању);
- шест пацијената је незаинтересовано за сексуалне односе;
- три пацијента су имали хомосексуалне односе;
- четири пацијента су сачувала брачну заједницу;
- десет пацијената је повремено конзумирало алкохол.

Хамитонова скала депресивности:

- два пацијента имала су укупан скор 25 (изражена депресија);
- два пацијента имала су укупан скор 17 (умерена депресија);
- четири пацијента без депресије, али честа употреба алкохола, уз антидепресиве.

Код жена резултати су следећи:

- пет пацијенткиња је имало позитиван породични хередитет;
- две пацијенткиње су тукле своје мужеве, биле агресивне и често користиле алкохол;
- једна пацијенткиња је била агресивна и према детету (психотична депресија);
- ниједна пацијенткиња није кривично гоњена;
- десет пацијенткиња има ретке сексуалне односе или их немају, живе у браку без емотивне топлоте;
- једна пацијенткиња имала је хомосексуалне односе;
- једна пацијенткиња је сачувала брачну заједницу.

Свих десет пацијенткиња имало је депресивно реаговање.

Хамилтонова скала депресивности:

- седам пацијенткиња имало је укупан скор 19 (умерена депресија);
- три пацијенткиње имале су скор 24 (изражена депресија).

Закључак

Истиче се значај у примењивању антидепресивне терапије, психотерапије, али као недостатак се провлачи недовољан број саветовалишта за алкохолизам и депресију.

Употреба антидепресива уз психотерапију код 15 пацијената је помогла продужењу апстиненције од алкохола, олакшала превазилажење кризе, подстакла нове радне активности и приступ здравим стиловима живота.

У закључку истраживања намеће се поставка отварања нових клубова, као и сарадња са свим одговарајућим здравственим установама, а посебно са институцијама које су усмерене према човеку, повећаној свесности о себи, својој породици, и о другима.

Литература

1. Kaplan HI. adock BI: Pocket handbook of clinical psychiatry. 3 rd. Lippincott Wilkins, Phyladelphia 2001.
2. Trbić V.: Opis alkoholičarske porodice. Zadužbina Andrejević, Beograd, 2000.

3. Mladenović I.: Moralno rasuđivanje u alkoholičarskoj porodici – komparativna analiza adolescenata i njihovih roditelja. Magistarska teza, Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 2006.
4. Adolescencija – Drama jedne mladosti. Ur. Vojislav Ćurčić, IP Žarko Albulj, Beograd, 2001.
5. Lilić V.: Informaciono-komunikacioni model u psihijatriji. Drugo izdanje, u elektronskoj formi, Niš, 2006.